

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 22 mei 2019

betreft Nadere vragen over de EU-verordening herziening coördinatie sociale zekerheidsstelsels (COM(2016)815)

ons kenmerk 163336.04u

Geachte heer Koolmees,

De leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 1 april 2019 in reactie op de nadere schriftelijke vragen over het Voorstel voor een verordening tot wijziging van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels.¹ De leden van de CDA-fractie danken u voor het uitgebreide en gedegen antwoord op de gestelde vragen. Deze leden hebben hieromtrent nog enkele vervolgvragen.

Prioriteiten voor de nieuwe Europese Commissie

Met grote instemming constateren de leden van de CDA-fractie dat de regering het eens lijkt te zijn met het voornemen om door de nieuwe Europese Commissie in haar prioriteiten de discoördinatieproblematiek tussen verordening (EG) nr. 883/2004 en het OESO-modelverdrag op te laten nemen. U stelt zelfs dat *'het kabinet van mening is dat ook unaniem ambitieuze voorstellen kunnen worden aangenomen op fiscaal terrein. Het veranderen van de wijze van de EU-besluitvorming is daarvoor dus niet essentieel'*.² Het gaat hier niet om het harmoniseren van fiscale en sociale stelsels maar om een betere en samenhangende coördinatie. Dus een betere afstemming tussen de regels voor belastingheffing in de dubbelbelastingverdragen en de sociale premieheffing in Verordening (EG) nr. 883/2004.

Verscheidenheid in grensarbeidersproblematiek

In uw antwoord stelt u dat *'het ook maar de vraag is of een passende gezamenlijke EU-benadering bestaat die de verscheidenheid in grensarbeidersproblematiek kan adresseren. Zoals aangegeven in mijn brief van 20 december jl. vindt het kabinet het wel de moeite waard om te onderzoeken of er voor specifieke situaties die spelen bij grensarbeiders een oplossing kan worden gevonden'*.³

¹ Kamerstukken I 2018/2019, 34 665, B.

² Kamerstukken I 2018/2019, 34 665, B, p.5.

³ Kamerstukken I 2018/2019, 34 665, B, p.5.

datum 22 mei 2019

ons kenmerk 163336.04u

blad 2

a. Sociale coördinatie werkloosheid grensarbeiders

De huidige Verordening (EG) nr. 883/2004 is tot stand gekomen in de periode dat de omvang van de EU beperkt was tot 15 lidstaten. Hoe moeilijk het is om de huidige verordening met 28 lidstaten te wijzigen heeft de actuele besluitvorming over onder andere de werkloosheidscoördinatie aangetoond. Ziet de regering ook dat de opschorting van de behandeling van de wijziging van verordening (EG) nr. 883/2004 en het aantreden van een nieuwe Europese Commissie benut moeten worden om te komen tot een effectievere en efficiëntere aanpak van de werkloosheidscoördinatie voor grensarbeiders, zo vragen de leden van de CDA-fractie. Zou er in plaats van een multilaterale oplossing voor de werkloosheidscoördinatie, binnen de kaders van verordening (EG) nr. 883/2004 gezocht moeten worden naar bilaterale oplossingen? Art. 8, tweede lid, van verordening (EG) nr. 883/2004 maakt het mogelijk om met inachtneming van de basisbeginselen van die verordening nadere afspraken te maken over de werkloosheidscoördinatie voor grensarbeiders met onze buurlanden België en Duitsland. Zou dat niet een unieke kans en mogelijkheid zijn die benut zou kunnen worden? Dit voorkomt dat Ierland, Bulgarije, Finland en Portugal mee beslissen over de coördinatie van werkloosheid in het geval van grensarbeiders tussen Rijn, Maas en Schelde.

b. Fiscale coördinatie grensarbeiders

De leden van de CDA-fractie constateren dat bij grensarbeiders zich twee actuele problemen voordoen, te weten: de ongewenste fiscale switch bij ouderschaps- en ziekteverlof tijdens de dienstbetrekking van grensarbeiders in relatie tot Duitsland én de hooglerarenbepaling in relatie met België. De artikelen in de van toepassing zijn belastingverdragen sporen niet met de sociale premieheffing zoals is voorgeschreven door Verordening (EG) nr. 883/2004. Het oplossen van beide bilaterale fiscale problemen, die door iedereen als een anomalie worden beschouwd, heeft voor Nederland, Duitsland en België nauwelijks financiële gevolgen. Het probleem is eenvoudig en snel oplosbaar indien men kiest voor een oplossing via een aanvullend protocol in de bestaande verdragen. Indien de oplossing van bovenstaande problemen ondergeschikt gemaakt wordt aan een omvangrijkere en substantiële wijziging van het belastingverdrag, dan leidt dat tot een ongewenste grote vertraging. Het probleem is niet alleen een probleem van de grenswerkers. Het is ook problematisch voor de werkgevers van deze grensarbeiders. Nederlandse onderwijswerkgevers worden geconfronteerd met werknemers (Belgische grensleraren), die een lager netto inkomen hebben dan de Nederlandse werknemers. Duitse werkgevers worden geconfronteerd met het feit dat het Duitse Krankengeld/Elterngeld voor hun Duitse werknemers anders belast wordt dan het Duitse Krankengeld/Elterngeld voor hun Nederland grensarbeiders. Een snelle oplossing is wenselijk.

Grenseffectrapportage Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Als instrument ter voorkoming van grensproblemen wordt vaak de grenseffectrapportage genoemd. In een aantal gevallen is de overheid ook werkgever. Per 1 januari 2020 wordt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (verder: Wnra) ingevoerd. Als gevolg van die wet wordt de positie van de ambtenaar gewijzigd in werknemer. Gezien de stand van zaken is het van belang dat de sociale en fiscale gevolgen van de Wnra voor die ambtenaren, die hun ambtenarenstatus verliezen, verhelderd worden in het geval van grensoverschrijdende ambtenaren. Het gaat dan bijvoorbeeld om de werknemers van een Nederlandse rijksuniversiteit, die in Duitsland of België wonen én in hun woonland ook werknemer zijn. Deze ambtenaren zullen geconfronteerd worden met een sociale

datum 22 mei 2019

ons kenmerk 163336.04u

blad 3

verzekeringsswitch, die grote gevolgen heeft voor zowel de ambtenaar en de werkgever. De Wnra heeft ook tot gevolg dat ambtelijke pensioenen als niet-ambtenarenpensioen gekwalificeerd worden, waardoor de heffingsbevoegdheid verandert. Kan de regering een oplossing aandragen voor deze problematiek, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

De vraag om - naar analogie van de commissie grenswerkers - te komen tot een conferentie van deskundigen c.q. een ad-hoc werkgroep de opdracht te geven om oplossingen aan te dragen voor discoördinatie en de fiscale/sociale afstemmingsproblematiek, is door de regering uiterst terughoudend beantwoord. Daarbij verwijzend naar het feit dat de coördinatieverordening een Europese verordening betreft. De leden van de CDA-fractie vragen of, waar de regering toch ook verwijst naar het zoeken van oplossingen in bilaterale verdragen, deze opdracht in die zin niet toch gegeven zou kunnen worden aan de commissie Grenswerkers.

De leden van de commissie zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangt deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Prof. dr. A.H.G. Rinnooy Kan

Voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid